

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

244/2015

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 20η Οκτωβρίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα πέντε (2015) ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30, και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Πρόεδρος:** Μπουσουλέγκα Χριστίνα
- 2. Μέλη:** Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Λουρίκας Δημήτριος
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν

Γραμματέας: Λεμπούση Παρασκευή

Εισηγήτριες: Θεοδωροπούλου Αικατερίνη, Νομικός και Ελένη Γούναρη, Τοπογράφος Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ.

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. 22028/11-09-2015 αίτημα του Δήμου Θερμαϊκού προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ. (εφεξής Αρχή) που παρελήφθη στις 14-09-2015 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4015), όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. 23700/29-09-2015 (αρ. πρωτ. Εισερχ. 4288).

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του Δήμου Θερμαϊκού στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, για την σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης στερεών μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων του εν λόγω Δήμου

για χρονικό διάστημα σαρανταπέντε (45) ημερών, με δυνατότητα παράτασης δεκαπέντε (15) ημερών, χωρίς αύξηση του συμβατικού αντικειμένου, ανάλογα με τις ανάγκες του Δήμου Θερμαϊκού, συνολικού προϋπολογισμού 77.620,00 € πλέον ΦΠΑ.

Με το υπ' αρ. πρωτ. 22028/11-09-2015 αίτημα του Δήμου Θερμαϊκού προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) που παρελήφθη στις 14-09-2015 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4015), όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. 23700/29-09-2015 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4288), ο Δήμος Θερμαϊκού αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης στερεών μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων του εν λόγω Δήμου για χρονικό διάστημα σαρανταπέντε (45) ημερών, με δυνατότητα παράτασης δεκαπέντε (15) ημερών, χωρίς αύξηση του συμβατικού αντικειμένου, ανάλογα με τις ανάγκες του Δήμου Θερμαϊκού, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 77.620,00 € πλέον ΦΠΑ.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

1. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1 Στις 26.03.2015 θεωρήθηκε αρμοδίως η υπ' αρ. 25/2015 Μελέτη με τίτλο: *“Διαχείριση απορριμμάτων του Δήμου Θερμαϊκού για (24) μήνες”*, προϋπολογισμού 1.663.810,88 € συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ. Η εν λόγω μελέτη συντάχθηκε από τη Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος του εν λόγω Δήμου και εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 155/01.04.2015 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

1.2 Στις 28.04.2015 και με την υπ' αρ. 179 Απόφαση η Οικονομική Επιτροπή αποφάσισε: α) τους όρους διεξαγωγής του ανοικτού, ηλεκτρονικού, διεθνούς διαγωνισμού με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή, β) την έγκριση της σχετικής διάθεσης πίστωσης για την κάλυψη των εξόδων της εν λόγω υπηρεσίας και γ) τον καθορισμό των μελών της Επιτροπής διαγωνισμού.

1.3 Στις 21.05.2015 ο Δήμαρχος Θερμαϊκού εξέδωσε την με αριθμ. 230/21.05.2015 πρωτ. αναλυτική Διακήρυξη διεθνούς ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή για τη «Διαχείριση Απορριμμάτων Δήμου Θερμαϊκού», συνολικού προϋπολογισμού 1.459.124,67 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (ήτοι 1.663.810,88 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και όλων των επιβαρύνσεων), οι δε τεχνικές προδιαγραφές των εργασιών προσδιορίζονταν σύμφωνα με την 25/2015 μελέτη της Δ.Τ.Υ. Θερμαϊκού, όπως αναφερόταν στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' της διακήρυξης ως αναπόσπαστο μέρος αυτής. Στην εν λόγω διακήρυξη αναφερόταν πως ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί ηλεκτρονικά στη Διαδικτυακή Πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 03.07.2015.

1.4 Σύμφωνα με το άρθρο 9 της διακήρυξης (*Αντικείμενο των υπηρεσιών του αναδόχου*) το αντικείμενο υπηρεσιών του αναδόχου περιελάμβανε *“γενικά υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων στο Δήμο Θερμαϊκού και συγκεκριμένα στις ΔΚ Επανομής, Μηχανιώνας και Ν. Επιβατών, στις εντός και εκτός σχεδίου περιοχές αυτών καθώς και σε οικισμούς τους αλλά και σε κοινόχρηστους χώρους ξενοδοχειακών και λοιπών τουριστικών επιχειρήσεων του Δήμου Θερμαϊκού”*. Συγκεκριμένα οι εργασίες περιελάμβαναν:

- Αποκομιδή στερεών οικιακών μη επικίνδυνων αποβλήτων 24 μήνες
- Μεταφορά απορριματοκιβωτίων από το ΣΜΑ Ν. Μηχανιώνας στο ΧΥΤΑ ΜΑυροράχης 360 δρομολόγια
- Αποκομιδή και μεταφορά θνησιμαίων ζώων και πτηνών 10 δρομολόγια
- Επίβλεψη των παραπάνω υπηρεσιών κατ' αποκοπή
- Διοίκηση των παραπάνω υπηρεσιών κατ' αποκοπή

Η διάρκεια της σύμβασης ορίστηκε σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής αυτής.

1.5 Στις 02.07.2015 και με την υπ' αρ. 288 Απόφασή της η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Θερμαϊκού ενέκρινε τη μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών του ανωτέρω διαγωνισμού, χωρίς τροποποίηση των όρων της διακήρυξης και χωρίς τροποποιήσεις για χρονικό διάστημα πέντε (5) ημερών μετά την ημερομηνία λήξης της τραπεζικής αργίας βραχείας διάρκειας και κάθε πιθανής επίσημης παράτασής της. Η “Τραπεζική Αργία” που νομοθετήθηκε με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 65/28-06-2015) καθιστούσε αδύνατη την έκδοση των απαραίτητων εγγυητικών επιστολών των διαγωνιζόμενων έως και την 19.07.2015. Τελική ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών ορίστηκε η Πέμπτη 30.07.015.

2. Στις 30.07.2015 έγινε τελικώς η ηλεκτρονική αποσφράγιση των δικαιολογητικών και των τεχνικών προσφορών των διαγωνιζόμενων, πλην όμως η διαδικασία διεκόπη από τους εκπροσώπους των σωματείων εργαζομένων και της Π.Ο.Ε. Ο.Τ.Α. Ν. Θεσσαλονίκης οι οποίοι διαμαρτυρήθηκαν για την ανάθεση των υπηρεσιών που περιγράφονται στον εν θέματι διαγωνισμό, σε ιδιωτικές εταιρείες. Η Επιτροπή διαγωνισμού αρχικά συνέταξε το υπ' αρ. πρωτ. 18281/30-07-2015 Πρακτικό στο οποίο αναφέρεται ότι για *“λόγους ανώτερης βίας διεκόπη η συνεδρίαση στο στάδιο μετά την αποσφράγιση και την υπογραφή των Φακέλων ηλεκτρονικά και εγγράφως”*, το οποίο και διαβίβασε στην Οικονομική Επιτροπή, η οποία συνεδρίασε εκτάκτως την ίδια μέρα και εξέδωσε την υπ' αρ. 319 απόφασή της (ΑΔΑ:7Β9ΛΩΡ2-ΞΗΣ) με την οποία ενέκρινε το ανωτέρω πρακτικό της Επιτροπής διαγωνισμού και αποφάσισε *“τη συνέχιση των εργασιών της Επιτροπής, από το στάδιο στο οποίο διεκόπη”*.

Σύμφωνα με το ολοκληρωμένο πλέον πρακτικό (2ο μέρος) της 30.07.2015, κατέθεσαν προσφορά οι κάτωθι τρεις εταιρείες: α) EDIL, ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.ΤΕ.Β.Ε. (HELLAS EDIL S.A.), β) EN ACT, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. (ENACT Α.Ε.) και γ) DION, ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. (ΤΕΧΝΙΚΗ DION Ε.Ε.). Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου των υποβληθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, η Επιτροπή γνωμοδότησε υπέρ του να γίνουν δεκτές οι προσφορές και των τριών συμμετεχόντων.

2.1 Κατά του ανωτέρω Πρακτικού υπεβλήθησαν οι εξής ενστάσεις: α) της εταιρείας HELLAS EDIL S.A. η οποία κατατέθηκε στις 03.08.2015 και β) της εταιρείας ΤΕΧΝΙΚΗ DION Ε.Ε. (ημερ. Καταθ. 04-08-2015). Και οι οι άνω ενστάσεις αφορούσαν λόγους αποκλεισμού ετέρων διαγωνιζομένων.

2.2 Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, με την υπ' αρ. 327/07-08-2015 (ΑΔΑ:ΩΒΛ4ΩΡ2-ΖΖΩ) απόφαση ενέκρινε το 2ο μέρος του προαναφερθέντος από 30.07.2015 Πρακτικού του διαγωνισμού και απέρριψε τις προαναφερθείσες ενστάσεις. Κατά της ανωτέρω απόφασης, η

τρίτη συμμετέχουσα εταιρεία (ENACT A.E.) κατέθεσε την από 17.08.2015 Προδικαστική Προσφυγή, στην οποία προέβαλε επίσης λόγους αποκλεισμού των λοιπών διαγωνιζομένων.

3. Στις 10.08.2015 η αρμόδια επιτροπή προέβη στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και αφού αυτές κρίθηκαν παραδεκτές, κατετάγησαν κατά σειρά μειοδοσίας (χωρίς ΦΠΑ), ως εξής: α) HELLAS EDIL S.A. με προσφορά 1.054.500,00 €, β) ENACT A.E. με προσφορά 1.305.724,70 € και γ) ΤΕΧΝΙΚΗ DION με προσφορά 1.386.168,50 €. Ακολούθως η Επιτροπή εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στην πρώτη κατά σειρά μειοδότηρα αποτυπώνοντας τα ως άνω στο υπ' αριθμ. 19128/10.08.2015 Πρακτικό της.

3.1 Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Θερμαϊκού με την υπ' αρ. 345/17-08-2015 (ΑΔΑ:62ΤΓΩΡ2-5ΛΚ) απόφασή της ενέκρινε: α) το ανωτέρω πρακτικό, β) την κατακύρωση του διαγωνισμού στην εταιρεία HELLAS EDIL S.A. η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή (1.054.000,00 € πλέον ΦΠΑ) και γ) την εξουσιοδότηση στο Δήμαρχο για την πραγματοποίηση των περαιτέρω ενεργειών για την υπογραφή της σύμβασης.

Κατά της ανωτέρω απόφασης, η συμμετέχουσα εταιρεία (ΤΕΧΝΙΚΗ DION Ε.Ε.) κατέθεσε την από 28.08.2015 Προδικαστική Προσφυγή.

3.3 Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, με την υπ' αρ. 369/15-09-2015 απόφαση απέρριψε την προδικαστική προσφυγή της εταιρείας (ΤΕΧΝΙΚΗ DION Ε.Ε.) ενώ, με την υπ' αρ.370/15-09-2015 απόφαση απέρριψε και την προδικαστική προσφυγή της εταιρείας (ENACT Α.Ε.), η οποία είχε ασκηθεί κατά τα ως άνω υπό στοιχείο 2.2. την 17.08.2015.

3.4. Περαιτέρω, η Π.Ο.Ε.-Ο.Τ.Α. κατέθεσε στην 01.09.2015 στο Υπουργείο Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης την υπ' αρ. 862/25-08-2015 “ένσταση – καταγγελία κατά του κύρους του διαγωνισμού” κοινοποιούμενη στον Υπουργό, Υφυπουργό και Γενικό Γραμματέα Εσωτερικών, το Γενικό γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης κ.α. Όργανα. Στο ως άνω έγγραφο η Ομοσπονδία Εργαζομένων ΟΤΑ έχει συμπεριλάβει ισχυρισμούς σχετικά με την αιτιολόγηση της υπ' αριθμ. 155/2015 Απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου για την αναγκαιότητα ανάθεσης της εν θέματι υπηρεσίας μέσω ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, με τον ορισμό της επιτροπής αξιολόγησης του διαγωνισμού και την ηλεκτρονική αποσφράγιση του διαγωνισμού. Για τη συγκεκριμένη καταγγελία, ο Δήμος Θερμαϊκού, στις 29.09.2015, με τα υπ. αρ. πρωτ. 23659 & 23682 έγγραφα, απέστειλε ενημερωτικά σημειώματα με τις απόψεις του προς τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σημειώνεται επιπλέον, ότι ο Δήμος Θερμαϊκού, στο υπ. αρ. 23628/25.09.2015 έγγραφό του προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης, αναφέρει πως: ‘..... η εταιρεία (ENACT Α.Ε.) ‘.....έχει παραιτηθεί από την προδικαστική προσφυγή που είχε ασκήσει .....ενώ η εταιρεία (ΤΕΧΝΙΚΗ DION Ε.Ε.) της οποίας η προδικαστική προσφυγή απερρίφθη ....με την υπ' αρ. 369/2015 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, άφησε να παρέλθει άπρακτη η 10ήμερη προθεσμία που είχε να καταθέσει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων...’. Επιπροσθέτως στην από 15.10.2015 Βεβαίωση προς την Αρχή βεβαιώνεται ότι “δεν εκκρεμούν άλλες ενστάσεις ή προσφυγές και έχει εκπνεύσει η προθεσμία υποβολής ασφαλιστικών μέτρων, χωρίς να υποβληθεί καμία αίτηση”

4. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπ' αρ. πρωτ. 23700/29-09-2015 έγγραφο του Δήμου Θερμαϊκού προς την Αρχή, “ο Δήμος δε διαθέτει τα αναγκαία μέσα (ανθρώπινο δυναμικό και αντίστοιχο στόλο και εξοπλισμό) για την εξ' ολοκλήρου κάλυψη των αιτούμενων υπηρεσιών με ίδια μέσα.” Για το λόγο αυτό, και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο ως άνω έγγραφο, “καλύπτει τις υπηρεσίες αποκομιδής και μεταφοράς των στερεών αποβλήτων στο ΧΥΤΑ

Μαυροράχης με ανάθεση σε ιδιώτη, συμπληρωματικά με ίδια μέσα ... με τη βοήθεια της ιδιωτικής εταιρείας HELLAS EDIL S.A. με την οποία είχε υπογράψει σχετική σύμβαση με τίτλο: 'Αποκομιδή απορριμάτων και καθαρισμός κοινόχρηστων χώρων των Δημοτικών – Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου Θερμαϊκού', συνολικού ποσού 1.084.921,46 € με ΦΠΑ. (προϋπολογισμός δημοπράτησης: 1.232.865,00 € με ΦΠΑ)."

Μετά τη λήξη της υπογεγραμμένης σύμβασης, η οποία συνήφθη κατόπιν ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού με διάρκεια από 27.08.2014 έως 26.08.2015, οι υπηρεσίες καθαριότητας, σύμφωνα πάντα με τους ισχυρισμούς της Δημοτικής Αρχής, "ασκούνται πλημμελώς από το Δήμο με ίδια μέσα... με αποτέλεσμα να δημιουργείται κίνδυνος δημόσιας υγείας από τη μη έγκαιρη εκκένωση των κάδων και μεταφορά των συγκεντρωμένων απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης"

Ο Δήμος στο υπ' αριθμ. 23700/29.09.2015 έγγραφό επικαλείται τα κάτωθι γεγονότα, τα οποία, κατά τους ισχυρισμούς του, οδήγησαν στην καθυστέρηση του διαγωνισμού και στην μη υπογραφή της σύμβασης: "α) η διαδικασία της αξιολόγησης των προσφορών (30.07.2015) διεκόπη εκ νέου από τους εκπροσώπους του σωματίου εργαζομένων και της ΠΟΕ ΟΤΑ Ν. Θεσσαλονίκης [...] β) Λόγω της απρόβλεπτης έκδοσης της Πράξης Νομοθετικού περιεχομένου (ΦΕΚ 65/28.06.2015) "Τραπεζική αργία βραχείας διάρκειας" συνεπεία της οποίας δεν ήταν δυνατή η έκδοση των απαραίτητων εγγυητικών επιστολών των διαγωνιζομένων, αποφασίστηκε η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών για το διαγωνισμό με την 288/2015 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, [...] γ) η ανάθεση του εν λόγω διαγωνισμού, έχει καθυστερήσει επιπλέον, λόγω προδικαστικών προσφυγών που έχουν υποβληθεί από τους συμμετέχοντες κατά των 327/2015 και 345/2015 Αποφάσεων της Οικονομικής Επιτροπής και δ) εξαιτίας ένστασης καταγγελίας της ΠΟΕ ΟΤΑ προς τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων [..]"

Ο Δήμος τέλος επικαλείται και ως "λόγους ανωτέρας βίας που εμπíπτουν στην υποπερίπτωση δδ', περίπτωση γ' παρ. 2 του ν. 4013/2011" επίσης την τραπεζική αργία του μηνός Ιουλίου 2015, τη διακοπή της διαδικασίας από τις συνδικαλιστικές κινητοποιήσεις και την άσκηση των αναφερομένων προδικαστικών προσφυγών και ενστάσεων. Επίσης επικαλείται ως λόγο καθυστέρησης υπογραφής της σύμβασης την μη έγκριση της υπ' αρ. 345/2015 κατακυρωτικής απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης, η οποία εστάλη την 17.08.2015 και την 25.09.2015 εστάλησαν συμπληρωματικά στοιχεία, μετά από αίτημα της Αποκεντρωμένης, αναφορικά με τις υποβληθείσες ενστάσεις και προσφυγές.

5. Κατόπιν των ανωτέρω, ο Δήμος Θερμαϊκού, με το με υπ' αριθ. Πρωτ. 22028/11-09-2015, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. 23700/29-09-2015 έγγραφο αίτημά του προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., στο οποίο περιλαμβάνεται σχέδιο σύμβασης, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης στερεών μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων του εν λόγω Δήμου για χρονικό διάστημα σαρανταπέντε (45) ημερών, με δυνατότητα παράτασης δεκαπέντε (15) ακόμα ημερών, χωρίς αύξηση του συμβατικού αντικειμένου, ανάλογα με τις ανάγκες του Δήμου Θερμαϊκού, συνολικού προϋπολογισμού 77.620,00 € πλέον ΦΠΑ.

Ο Δήμος, στο παρόν αίτημά του, επικαλείται τις διατάξεις του άρθρου 25 .1. γ του π.δ. 60/2007 επικαλούμενος ταυτόχρονα πως οι λόγοι τους οποίους επικαλείται για το κατεπείγον της σύναψης της εν θέματι σύμβασης είναι "λόγοι ανωτέρας βίας" κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα.

II. Νομικό πλαίσιο

6. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]».

7. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός από αυτές που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο ιι) που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος Ιν. [...]

β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ιν [...]”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000 και 207.000 ευρώ, αντιστοίχως.

8. Επίσης, στο άρθρο 8 παρ. 1, 3 και 5 του ίδιου π.δ. ορίζεται ότι : «...1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης [...] 3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος.5. [...] β) Όταν η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία αυτών των τμημάτων κατά την εφαρμογή του άρθρου 6 σημεία α) και β). Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος...»..

9. Επίσης στο ίδιο π.δ. και ειδικότερα στο άρθρο 25 με τίτλο “Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)” προβλέπεται ότι «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: [...]γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας

ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 24. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη ...”

III. Νομική Εκτίμηση

10. Το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Θερμαϊκού αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, με την έννοια της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007. Δεδομένου δε ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών, αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης στερεών μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων του εν λόγω Δήμου για χρονικό διάστημα σαρανταπέντε (45) ημερών, με δυνατότητα παράτασης δεκαπέντε (15) ημερών, χωρίς αύξηση του συμβατικού αντικειμένου, συνολικού προϋπολογισμού 77.620,00€ ευρώ, πλέον Φ.Π.Α., η οποία αποτελεί τμήμα-μέρος ετήσιας σύμβασης συνολικής εκτιμώμενης αξίας 1.663.810,88 € με ΦΠΑ., συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για παροχή σύμφωνης γνώμης.

11. Εν προκειμένω, με βάση τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται στο αίτημά της η αναθέτουσα αρχή, η Αρχή εξετάζει τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς με τη νομική βάση του “κατεπείγοντος”, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25 παρ. 1 περ. γ του π.δ. 60/2007 και την κατά νόμο αρμοδιότητά της.

12. Κατά πάγια άποψη της νομολογίας, η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/EK περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/EK να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

13. Εξάλλου, το βάρος απόδειξης περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση από τις συνήθεις διαγωνιστικές διαδικασίες φέρει η αναθέτουσα αρχή, η οποία προτίθεται να κάνει χρήση της εξαιρετικής αυτής διαδικασίας

14. Συναφώς επισημαίνεται ότι η εφαρμογή της παρ. 1 περ. γ του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007 και συγκεκριμένα η εξαίρεση λόγω κατεπείγοντος, εξαρτάται από τη συνδρομή τριών σωρευτικών προϋποθέσεων. Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) την ύπαρξη απροβλέπτου γεγονότος,

iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απροβλέπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,

v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

15. Γίνεται δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχουν υιοθετήσει η Αρχή και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ) και δέχονται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ 6, 9, 31, 81, 236, 254, 408, 435/2013 και 30, 31, 48, 66, 92/2014 και πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις της διάταξης της περ. γ. της παρ.1, του άρθρου 25, του Π.Δ 60/2007, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14.)

16. Εν προκειμένω, ο Δήμος Θερμαϊκού αιτείται την προσφυγή στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη κάλυψης των υπηρεσιών αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης στερεών μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων αυτού για χρονικό διάστημα σαρανταπέντε (45) ημερών, με δυνατότητα παράτασης δεκαπέντε ακόμα ημερών (15), χωρίς αύξηση του συμβατικού αντικειμένου, ανάλογα με τις ανάγκες του Δήμου, προϋπολογισμού 77.620,00€ ευρώ, πλέον Φ.Π.Α.

17. Ως προς την εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων της εφαρμοστέας διάταξης, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης

Ο Δήμος Θερμαϊκού επικαλείται ότι η ανάθεση της σύμβασης των υπηρεσιών αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης στερεών μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων, καθίσταται αναγκαία διότι *“ο Δήμος χωρίς ενεργή σύμβαση με ιδιωτική εταιρεία, ασκεί πλημμελώς τις υπηρεσίες καθαριότητας, με αποτέλεσμα να δημιουργείται κίνδυνος δημόσιας υγείας από τη μη έγκαιρη εκκένωση των κάδων”* [...].

Σε άλλο δε σημείο αναφέρεται ότι *“από την 27.08.2015 έως σήμερα ο Δήμος αντιμετωπίζει την ανάγκη κάλυψης των υπηρεσιών αποκομιδής και μεταφοράς των απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ αποκλειστικά με ίδια μέσα”* και *“η λειτουργία της καθαριότητας γίνεται με μεγάλα προβλήματα, με καθαρή αυτοθυσία του ήδη ανεπαρκούς προσωπικού και με δεύτερες βάρδιες”*, ενώ καταλήγει *“ο ΦΟΔΣΑ (σ.σ. Κεντρικής Μακεδονίας) έχει παραχωρήσει στο Δήμο αντίστοιχο εξοπλισμό αποτελούμενο από 2 τράκτορες (ελκυστήρες με επικαθήμενο απορριμματοφόρο – πρέσα) για τη μεταφόρτωση των απορριμμάτων από τον προσωρινό σταθμό μεταφόρτωσης προς το ΧΥΤΑ”*.

Από το διδόμενο ιστορικό και από τους παραπάνω ισχυρισμούς συνάγεται ότι ο Δήμος από την 27.08.2015, ημερομηνία λήξης της προηγούμενης σύμβασης, με ίδια μέσα καθώς και με την παραχώρηση μέσων από τον ΦοΔΣΑ της οικείας διαχειριστικής ενότητας, προβαίνει στην εν μέρει, κατά τους ισχυρισμούς του, αποκομιδή των αστικών απορριμμάτων και με αυτόν τον τρόπο καλύπτει προσωρινά τις ανάγκες του για τις εν θέματι υπηρεσίες.

Συνεπώς, μπορεί βασίμως να υποστηριχθεί ότι λόγω της πλημμελούς παροχής υπηρεσιών καθαριότητας με ίδια μέσα που συνδέεται με κινδύνους για τη δημόσια υγεία, συντρέχει κατεπείγουσα ανάγκη για την ανάθεση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων του Δήμου Θερμαϊκού.

β) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης η οποία δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέει από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής

Οι λόγοι που προβάλλει η αναθέτουσα αρχή για την θεμελίωση του παρόντος αιτήματός της και την προσφυγή της στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την σύναψη της σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης στερεών μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων, είναι α) η τραπεζική αργία του μηνός Ιουλίου 2015, λόγω της οποίας μετατέθηκε η ημερομηνία αποσφράγισης των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών από την 03.07.2015 στις 30.07.2015, β) η διακοπή της διαδικασίας διενέργειας του διαγωνισμού από τις συνδικαλιστικές κινητοποιήσεις της ΠΟΕ ΟΤΑ κατά την 30.07.2015, γ) η άσκηση των αναφερομένων στο ιστορικό προδικαστικών προσφυγών και ενστάσεων και δ) η διακοπή της διαδικασίας αξιολόγησης του διαγωνισμού στις 30.07.2015 .

Οι ανωτέρω επικαλούμενοι λόγοι, πλην της τραπεζικής αργίας, δεν συνιστούν απρόβλεπτες περιστάσεις, ήτοι εξωγενή, έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα που αντικειμενικά δεν ήταν σε θέση να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής κατά τον προγραμματισμό των σχετικών προμηθειών, αλλά εξελίξεις πιθανές και συνήθεις (ΕΣ Τμήμα ΙV πράξη 227/2011, ΕΣ Τμήμα ΙV Πράξη 93/2011) και δεν συνδέονται αιτιωδώς με τις περιστάσεις που επικαλείται ως επείγουσες, ήτοι το γεγονός ότι δεν έχει ανατεθεί έως τη μέρα της εξέτασης του αιτήματος η σύμβαση για την παροχή των εν θέματι υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά τον ισχυρισμό ότι διεκόπη η διαγωνιστική διαδικασία από τις συνδικαλιστικές κινητοποιήσεις, επισημαίνεται ότι ουδεμία επίδραση είχε το συμβάν στη διενέργεια του διαγωνισμού, καθόσον η διαδικασία διεκόπη μεν αλλά συνεχίστηκε και περατώθηκε την ίδια μέρα. Επομένως, ο προβαλλόμενος λόγος δεν συνδέεται αιτιωδώς με την επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη.

Αναφορικά, επίσης, με την από 25.08.2015 ασκηθείσα καταγγελία της ΠΟΕ ΟΤΑ ενώπιον του Υπουργού, Υφυπουργού, Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Θερμαϊκού, η άσκησή της δεν έχει ως έννομη συνέπεια να κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης. Επιπλέον, η ασκηθείσα καταγγελία εν τοις πράγμασι δεν καθυστέρησε το διαγωνισμό και επομένως ο σχετικός προβαλλόμενος λόγος δεν ευσταθεί.

Αναφορικά δε με την επίκληση της άσκησης των προδικαστικών προσφυγών και ενστάσεων, κρίνεται ότι το γεγονός της καθυστέρησης υλοποίησης και μη ολοκλήρωσης μέχρι σήμερα του σχετικού ως άνω διαγωνισμού εξαιτίας της άσκησης προδικαστικών προσφυγών δεν δικαιολογεί την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, καθώς αυτές δε συνιστούν απρόβλεπτες περιστάσεις στους διαγωνισμούς, ήτοι έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα, που αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης πείρας και λογικής κατά τον προγραμματισμό της σχετικής διαδικασίας. Ειδικότερα, κατά πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά απρόβλεπτη κατάσταση, η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά πράξεις VI Τμ. Ελ. Συν. 91/2007 και 205/2007). Εξάλλου, από τη ροή των ενεργειών σχετικά με τη διενέργεια του διαγωνισμού μετά το άνοιγμα των προσφορών (30.07.2015) προκύπτει ότι δεν καθυστέρησε η διαγωνιστική διαδικασία με την υποβολή των προσφυγών, καθόσον λ.χ. την 07.08.2015 εγκρίθηκε το πρακτικό αξιολόγησης τεχνικών προσφορών και την 10.08.2015 αποσφραγίσθηκαν οι οικονομικές προσφορές ενώ την 17.08.2015 είχε ήδη εκδοθεί η κατακυρωτική απόφαση (διάστημα στο οποίο ασκήθηκαν οι προδικαστικές προσφυγές).

Αντίθετα, κρίνεται ότι η νομοθετηθείσα τραπεζικής αργίας (Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 65/28-06-2015), που είχε ως αποτέλεσμα να υπάρξει ανάγκη μετάθεσης της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού στις 30-07-2015, αντί της αρχικής 03-07-2015, αποτελεί πράγματι λόγο απροβλέπτου που δεν μπορούσε να είναι γνωστός εκ των προτέρων στην αναθέτουσα αρχή και δεν μπορούσε να προβλεφθεί από εκείνη, κείμενη εκτός της σφαίρας επιρροής της. Οι ισχύοντες κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα κεφαλαιακοί έλεγχοι και τραπεζική αργία επηρέασαν τη δυνατότητα έκδοσης εγγυητικών επιστολών και εν γένει συμμετοχής στο διαγωνισμό, με αποτέλεσμα η μετάθεσή του να είναι η πιο πρόσφορη νόμιμη ενέργεια υπό τις δεδομένες συνθήκες, επομένως, εν προκειμένω κρίνεται ότι η αντίστοιχη καθυστέρηση του διαγωνισμού οφείλεται στο απρόβλεπτο γεγονός της τραπεζικής αργίας.

(γ) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απροβλέπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 25 παρ. 1 περ. γ', θα πρέπει οι κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται ο Δήμος Θερμαϊκού να οφείλονται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελούν σε αιτιώδη

συνάφεια. Στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα με όσα αναλυτικά εκτέθηκαν στις σκέψεις υπό στοιχείο (α) και (β) του παρόντος Κεφαλαίου, η κατεπείγουσα ανάγκη επαρκούς αποκομιδής των οικιακών αποβλήτων συνδέεται αιτιωδώς και με την καθυστέρηση που προέκυψε εκ του απροβλέπτου λόγου της τραπεζικής αργίας κατά τη διάρκεια του μηνός Ιουλίου.

Κατά τη γνώμη, όμως, του μέλους, κ. Ι. Κουλούρη, ενώ ο Δήμος γνώριζε εκ των προτέρων τις υφιστάμενες (πάγιες) ανάγκες του για την αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών καθαριότητας και τις απαιτούμενες από το νόμο διαδικασίες και μπορούσε να προβεί εγκαίρως στον προγραμματισμό και την εκκίνηση της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, δεν εκκίνησε εγκαίρως τη διαγωνιστική διαδικασία. Συγκεκριμένα, ενώ η εν ισχύ σύμβαση έληγε στις 26.08.2015, η αναθέτουσα εκκίνησε τη διαδικασία στις 21.05.2015 (έκδοση αναλυτικής διακήρυξης), ενώ (ενδεικτικά) ο προηγούμενος διαγωνισμός διήρκεσε συνολικά πάνω από 12 μήνες. Συνεπώς, κατά τη γνώμη του μέλους, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι τυχόν απρόβλεπτοι λόγοι περαιτέρω καθυστέρησης του διαγωνισμού (όπως εν προκειμένω η τραπεζική αργία για ένα μήνα) συνδέονται αιτιωδώς με τη σημερινή κατεπείγουσα ανάγκη, η οποία είναι αποτέλεσμα πρωτίστως της καθυστερημένης έναρξης του διαγωνισμού, γεγονός που ανάγεται στην ευθύνη της αναθέτουσας αρχής.

18. Κατόπιν των ανωτέρω και από την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις προαναφερόμενες διατάξεις, διαπιστώνεται ότι προκύπτει η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 25 παρ. 1, περίπτωση γ' του Π.Δ. 60/2007 για την παροχή σύμφωνης γνώμης για την ζητούμενη προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

19. Αναφορικά με την επίκληση των ανωτέρω περιστάσεων ως λόγων “ανωτέρας βίας”, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, περιπτώσεις ανωτέρας βίας εξαιρούνται ρητά από την αρμοδιότητα της Αρχής για παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τη σχετική νομοθετική πρόβλεψη.

Όπως συνάγεται σαφώς από τη βούληση του νομοθέτη, στις περιπτώσεις όπου η αναθέτουσα αρχή, εκτιμώντας τα πραγματικά περιστατικά, διαπιστώνει ότι συντρέχει πράγματι περίπτωση ανωτέρας βίας, τυχόν προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης επιτρέπεται χωρίς σύμφωνη προς τούτο γνώμη της Αρχής, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι περιστάσεις που αποτελούν ανωτέρα βία είναι τόσο επιτακτικές, έκτακτες και ασυνήθεις που δεν επιτρέπουν την τήρηση των προβλεπομένων διαδικασιών. Ο δε έλεγχος της αλήθειας των πραγματικών περιστατικών και ο χαρακτηρισμός τους ως περιστατικών που υπάγονται στην έννοια της ανωτέρας βίας ανάγεται στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας αρχής, η οποία χειρίζεται επί της ουσίας την υπόθεση.

Συνεπώς, στις περιπτώσεις ανωτέρας βίας η αρμοδιότητα της Αρχής ασκείται μόνον στο πλαίσιο δειγματοληπτικών ελέγχων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερ. δδ' του Π.Δ. 122/2012.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η ΕΑΑΔΗΣΥ κατά πλειοψηφία αποφασίζει:

την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Δήμου Θερμαϊκού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ' περ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 20 Οκτωβρίου 2015

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο συντάκτης

Η Αντιπρόεδρος

Δημήτριος Λουρίκας

Χριστίνα Μπουσουλέγκα